

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume: 19 Issue: 1 Year: 2022

Examination of psychological capital of physical education teacher candidates according to different variables

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının psikolojik sermayelerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi¹

Nuri Berk Güngör²

Abstract

It is thought that psychological capital will contribute to the development of students in learning and to enable them to communicate and to their future professional competencies. From this point of view, the aim of the research is to examine the psychological capital levels of physical education and sports teacher candidates according to different variables. The study group of the research consists of 230 participants, 105 female and 125 male, who are studying in the Physical Education and Sports Teaching Department of two different state universities in the spring term of 2019-2020. The Psychological Capital Perceptions Scale developed by Atila (2019) was used as a data collection tool. In the analysis of the data, primarily the normal distribution parameters were examined and it was concluded that the data showed a normal distribution. The results of the research show that the psychological capital perceptions of the participants are at a high level. Starting from this point; It can be stated that the participants think that they are self-confident, that they have the necessary ability to reach the goals they have set, that they can cope with stress, that they are prepared for the negativities in their environment, and that

Özet

Psikolojik sermayenin öğrencilerin öğrenme konusundaki gelişimine ve iletişim kurmalarını sağlama hususu ile gelecekteki mesleki yeterliliklerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının psikolojik sermaye düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2019-2020 bahar döneminde iki farklı devlet üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan 105'i kadın, 125'i erkek olmak üzere 230 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Atila (2019) tarafından geliştirilen Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde öncelikli olarak normal dağılım parametreleri incelenmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları, katılımcıların psikolojik sermaye algılarının yüksek bir seviyede olduğunu göstermektedir. Bu noktadan hareketle; katılımcıların kendilerine güvendikleri fikrinde oldukları, belirledikleri hedeflere ulaşmak için gerekli yeteneğe sahip olduklarını düşündükleri, stresle başa çıkabildikleri, çevrelerindeki olumsuzluklara karşı hazırlıklı oldukları ve

¹ Bu çalışma, 16-19 Mayıs 2020 tarihinde 3. Uluslararası 19 Mayıs Yenilikçi Bilimsel Yaklaşımlar Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, nuribergungor@gmail.com

 Orcid ID: [0000-0002-6579-9146](https://orcid.org/0000-0002-6579-9146)

they have the ability to look positively at the events they experience. When the total score obtained from PCPS was analyzed according to gender and grade level, it was determined that there was no statistically significant difference. When the PCPS total score and grade point average variable were compared, a significant difference was found in favor of the participants with high grade point averages.

Keywords: Physical Education, Sports, Teacher, Psychological Capital.

yaşadıkları olaylara pozitif bakabilme becerisine sahip oldukları ifade edilebilir. PSAÖ'den alınan toplam puan cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. PSAÖ toplam puanı ile not ortalaması değişkeni karşılaştırıldığında ise not ortalaması yüksek katılımcıların lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen, Psikolojik Sermaye.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

GİRİŞ

Psikoloji, bireyin genel sağlık durumu düşünüldüğünde önemli bir yere sahiptir. Psikoloji alanında bilimsel araştırmaların artması, toplumların bu konuda önemli bir bilgi birikimi elde etmeleri ve zaman içinde uygulama alanı olarak gelişim göstermesi psikolojinin geniş bir perspektifte incelenmesine katkı sağlamıştır. Psikolojik sermaye kavramı da bu çatı altında incelenen ve gelişim gösteren bir olgu olarak ifade edilebilir. Polatçı (2011) psikolojik sermayeyi, “bireyin verimlilik sağlama amacıyla ekonomik, beşerî ve sosyal sermayeleri başarılı bir şekilde örgüte katabilme yeteneği” şeklinde tanımlamıştır. Genel anlamda düşünüldüğünde psikolojik sermaye, bireyin psikolojisinin pozitif yönlü gelişimi olarak da ifade edilebilir (Luthans, Youssef & Avolio, 2007). Psikolojik sermayenin temel özelliklerini Nelson & Cooper (2007); öznel ve pozitif olabilme, beşerî ve sosyal sermaye kavramının ilerisinde, teori ve araştırmaları temel alarak hesaplanabilir olabilme, geliştirilebilir özelliği sayesinde dinamik olabilme ve verimliliğe katkı sağlama olarak belirtmiştir.

Psikolojik sermayenin kaynakları temelde dört boyut ile değerlendirilmektedir. Bunlar; umut, iyimserlik, öz yeterlilik ve psikolojik dayanıklılık olarak belirtilmektedir (Gooty, Gavin, Johnson, Frazier & Snow, 2009). Öz yeterliliği, mücadele gerektiren hedefleri gerçekleştirebilmek için ihtiyaç duyulan çabayı gösterebileceğine dair güven; iyimserliği, gelecek planlarında ve günlük işlerde başarılı olabileceğine dair inanç; umudu, hedeflere giden yolda başarılı olabilmek adına azim göstermek ve gerektiğinde alternatifler üretebilmek; psikolojik dayanıklılığı ise hedefe giden yolda problemler ile karşılaşıldığında güçlü kalabilmek ve toparlanabilmek olarak ifade edebiliriz (Beal, Stavros & Cole, 2013; Luthans, Youssef & Avolio, 2007; Luthans, Norman, Avolio & Avey, 2008).

Küresel alandaki rekabet, kurumlar üzerinde baskı oluşmasına sebebiyet vermekte ve sürekli eskijen, tüketilen ürünlerin/hizmetlerin ortaya çıkması sonucunu doğurmaktadır. Bu dinamik süreç ayak uydurabilmek için entelektüel sermaye formları giderek önem kazanmaktadır. Kurumsal gelişmeler doğrudan çalışanların performansı ile farklılık gösterebilmektedir. Bu sebeple; kişilerin çalışmakta oldukları kurumlara bağlılıkları, görevlerini yerine getirirken memnun olmaları, kurumdan ayrılma fikrine sahip olmamaları performansı geliştiren ve verimliliği arttıran etkenler arasındadır (Yıldırım & Tösten, 2020). Çünkü çalışanların verimliliği; sahip olunan eğitim ve deneyim neticesinde ortaya çıkan işin nitelik ve niceliğine etkide bulunan bilişsel yeteneklerin oluşturduğu sermayenin pozitif psikolojik özellikleriyle de ilgilidir (Goldsmith, Darity & Weum, 1998). Çalışanların olumlu bir psikolojide olmaları isteklilik ve yardımseverlik gibi özelliklerini etkileyerek daha fazla performans gösterebilmelerine olanak sağlamaktadır (Ilies & Judge, 2003).

Literatür incelendiğinde, psikolojik sermaye ile ilgili çalışmaların birçok örgütsel davranışı içeren özellik ile ele alındığı görülmektedir (Bogler & Somech, 2019; Chuebang & Baotham, 2011; Eisenberger & Neves, 2012; Kaçay & Güngör, 2020; Xu, Liu & Chung, 2017). Bununla beraber,

eğitim ile ilişkilendirilebilecek psikolojik sermayeyi konu alan çalışmalar da özellikle ülkemizde öğretmenleri örneklem olarak gerçekleştirilmiştir (Anık & Tösten, 2019; Kahveci, Gülay & Bahadır, 2019; Yalçın, 2019; Yıldırım & Tösten, 2020). Psikolojik sermayeyi açıklayabilecek nitelikte dilimize uyarlanan ve geliştirilen ölçme araçlarının genellikle öğretmenler perspektifinden gelişim gösterdiği görülmektedir. Ancak, öğretmen adaylarının psikolojik sermaye düzeyinin belirlenebilmesi mesleki yaşamlarına geçmeden önce gerekli olabilecek iyileştirilmelerin sağlanabilmesine olanak sağladığı için önemli görülmektedir.

Bununla beraber, eğitim paradigmaları dikkate alındığında, değişen dünya düzenine uyum sağlayabilmek önem taşımaktadır. Gelişen teknolojilere ayak uydurabilmek, bu teknolojileri eğitim alanında kullanabilmek bireyin yenilikçilik eğilimi ile de ilgilidir (Güngör & Kurtipek, 2020; Uğur, 2021). Bu kapsamda, yenilikçilik eğiliminin gelişim sağlaması adına bireyin psikolojik sermaye düzeyinin de yüksek olması bir gereklilik olarak vurgulanmaktadır (Koçak & Temiz, 2016) ve eğitim sürecindeki uygulamalar ile ileriye taşınabileceği belirtilmiştir (Luthans, Luthans & Luthans, 2004). Bu sebeple, eğitim sürecinin önemli paydaşlarından olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının psikolojik sermayelerinin farklı değişkenler ile incelenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin psikolojik sermaye düzeyinin incelenmesinin hedeflendiği betimsel bir yapıda olan bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, bir konu veya eyleme yönelik katılımcıların özelliklerinin tespit edildiği ve geçmişte ya da günümüzde halihazırda var olan bir durumu mevcut hali ile tasvir etmeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2000).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ilinde yer alan iki farklı devlet üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde öğrenim görmekte olan 105'i kadın, 125'i erkek toplamda 230 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcıların 65'i (%28.3) birinci sınıfta, 34'ü (%14.8) ikinci sınıfta, 54'ü (%23.5) üçüncü sınıfta ve 77'si (%33.5) dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Ayrıca katılımcıların 19'u (%8.3) 2.00 ve altı, 61'i (%26.5) 2.01-2.49, 76'sı (%33.0) 2.50-2.99, 66'sı 3.00-3.49 ve 8'i (%3.5) 3.50-4.00 aralığında not ortalamasına sahiptir.

Veri Toplama Aracı

Atilla (2019) tarafından geliştirilen Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği (PSAÖ), 5'li likert bir yapıda ve toplamda 17 maddeden oluşmaktadır. Bununla beraber ölçek 4 alt boyutlu bir yapıdadır. Bu alt boyutlar; özyeterlilik, umut, psikolojik dayanıklılık ve iyimserlik olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans %58,93 olarak belirlenmiş; Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ölçeğin tamamı ve alt boyutlar için sırasıyla .88, .82, .71, .77, .70'dir (Atilla, 2019). Veri setinden elde edilen Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ölçeğin tamamı için .90; alt boyutlar içinse sırasıyla .75, .71, .85 ve .80'dir.

Verileri Analizi

Verilerin analizi sürecinde öncelikli olarak, uç değerlere sahip olan 7 ölçek formu veri setinden çıkarılmıştır. Daha sonra verilerin normal dağılım parametrelerini karşılayıp karşılamadıkları incelenmiştir. Shapiro-Wilk testi anlamlılık sonucu ile Skewness ve Kurtosis değerleri verilerin normal dağılıma sahip olduğunu göstermiştir (Tabachnick & Fidell, 2013). Elde edilen bulgular ışığında, verilerin analizi için parametrik testlerden yararlanılmıştır. Ölçek puanlarının cinsiyet ile karşılaştırılması için T-testi, sınıf ve not ortalaması ile karşılaştırılması için One-Way ANOVA testi kullanılmıştır. Çalışmada yer alan analizler SPSS 22.0 paket programı ve Excel veri tabanı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanların Alt Boyutlara Göre Dağılımı

Ölçekler	N	Min	Max	$\bar{X}$	S
Özyeterlilik	230	1.25	5.00	4.10	.70
Umut	230	1.75	5.00	4.25	.65
Psikolojik Dayanıklılık	230	1.00	5.00	3.92	.75
İyimserlik	230	1.00	5.00	3.77	.89
PSAÖ Toplam	230	1.94	5.00	4.01	.62

Katılımcıların Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması ($\bar{X}=4.01$) olarak tespit edilmiştir. Elde edilen toplam puan ortalaması değerlendirildiğinde, katılımcıların psikolojik sermaye algılarının yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Bununla beraber; katılımcıları özyeterlilik alt boyutundan aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=4.10$); umut alt boyutundan aldıkları ortalama puan ($\bar{X}=4.25$); psikolojik dayanıklılık alt boyutundan aldıkları ortalama puan ($\bar{X}=3.92$) ve iyimserlik alt boyutundan aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=3.77$) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2. Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	P
Özyeterlilik	Kadın	105	4.12	.69	228	.36	.71
	Erkek	125	4.09	.72			
Umut	Kadın	105	4.30	.55	228	1.14	.25
	Erkek	125	4.20	.72			
Psikolojik Dayanıklılık	Kadın	105	3.86	.70	228	-1.08	.27
	Erkek	125	3.97	.79			
İyimserlik	Kadın	105	3.75	.82	228	-.24	.81
	Erkek	125	3.78	.95			
P.S.A.Ö.	Kadın	105	4.00	.56	228	-.08	.92
	Erkek	125	4.01	.67			
	Toplam	230					

$p < .05$, PSAÖ: Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği

Kadın katılımcıların Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden aldıkları ortalama puan ($\bar{X}=4.12$), erkek katılımcıların ise ($\bar{X}=4.09$)'dir. Analiz sonuçları, katılımcıların psikolojik sermaye algılarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık ifade etmediğini göstermektedir, $t(228)=-.08$, $p > .05$. Bununla beraber; katılımcıların ölçeğin alt boyutlarından aldıkları ortalama puanlar dikkate alındığında özyeterlilik, umut, psikolojik dayanıklılık ve iyimserlik ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir, $t_1(228)=.36$, $p > .05$; $t_2(228)=1.14$, $p > .05$; $t_3(228)=-1.08$, $p > .05$; $t_4(228)=-.24$, $p > .05$.

Tablo 3. Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanlarının Öğrenim Görülen Sınıf Değişkenine Göre One-Way ANOVA Sonuçları

Ölçekler	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	F	P
Özyeterlilik	1. Sınıf	65	4.06	.97	.95	.41
	2. Sınıf	34	4.26	1.07		
	3. Sınıf	54	4.16	.99		
	4. Sınıf	77	4.04			
	Toplam	230	4.10	1.02		
Umut	1. Sınıf	65	4.25	.88	.56	.63
	2. Sınıf	34	4.37	1.06		
	3. Sınıf	54	4.23	.89		
	4. Sınıf	77	4.20			
	Toplam	230	4.25	.99		
Psikolojik Dayanıklılık	1. Sınıf	65	3.78	.98	1.39	.24
	2. Sınıf	34	4.07	1.17		
	3. Sınıf	54	3.91	.93		
	4. Sınıf	77	3.98	1.16		
	Toplam	230	3.92	1.06		
İyimserlik	1. Sınıf	65	3.72	1.02	.26	.85
	2. Sınıf	34	3.70	1.17		
	3. Sınıf	54	3.84	1.01		
	4. Sınıf	77	3.80	1.15		
	Toplam	230	3.77	1.08		
P.S.A.Ö.	1. Sınıf	65	3.94	.28	.49	.68
	2. Sınıf	34	4.10	.33		
	3. Sınıf	54	4.03	.41		
	4. Sınıf	77	4.00	.31		
	Toplam	230	4.01	.34		

p<.05, PSAÖ: Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği

Tablo 3 dikkate alındığında, ölçekten alınan ortalama puana göre en fazla psikolojik sermaye algıları puanını 2. sınıfta öğrenim gören katılımcıların ($\bar{X}$ =4.10), en düşük puanı ise 1. sınıfta öğrenim görmekte olan katılımcıların ($\bar{X}$ =3.94) aldığı belirlenmiştir. Analiz sonuçları incelendiğinde, sınıf düzeyi ve psikolojik sermaye algıları arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $F(4, 225)=.49$, $p>.05$. Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği alt boyutlarından alınan ortalama puanlar dikkate alındığında ise; özyeterlilik, umut, psikolojik dayanıklılık ve iyimserlik ile sınıf düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir, $F(2, 460)=.95$, $p>.05$; $F(2, 460)=.56$, $p>.05$; $F(2, 460)=1.39$, $p>.05$; $F(2, 460)=.26$, $p>.05$.

Tablo 4. Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeğinden Alınan Ortalama Puanlarının Öğrenim Not Ortalaması Değişkenine Göre One-Way ANOVA Sonuçları

Ölçekler	Not Ortalaması	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
Özyeterlilik	2.00 ve Altı	19	4.05	.76	1.03	.39	
	2.01-2.49	61	4.07	.69			
	2.50-2.99	76	4.02	.74			
	3.00-3.49	66	4.25	.64			
	3.50-4.00	8	4.12	.85			
	Toplam	230	4.10	.70			
Umut	2.00 ve Altı	19	4.23	.70	2.11	.06	
	2.01-2.49	61	4.13	.52			
	2.50-2.99	76	4.15	.77			
	3.00-3.49	66	4.42	.55			
	3.50-4.00	8	4.59	.49			
	Toplam	230	4.25	.65			
Psikolojik Dayanıklılık	2.00 ve Altı	19	3.46	.91	4.21	.003	2.00 ve Altı, 2.01-2.49 ile 3.00-3.49 arasında 3.00-3.49 lehine
	2.01-2.49	61	3.80	.70			
	2.50-2.99	76	3.92	.76			
	3.00-3.49	66	4.16	.67			
	3.50-4.00	8	4.07	.67			
	Toplam	230	3.92	.75			
İyimserlik	2.00 ve Altı	19	3.55	1.06	2.09	.082	
	2.01-2.49	61	3.55	.93			
	2.50-2.99	76	3.84	.80			
	3.00-3.49	66	3.96	.89			
	3.50-4.00	8	3.81	.76			
	Toplam	230	3.77	.89			
P.S.A.Ö.	2.00 ve Altı	19	3.80	.71	2.85	.024	2.01-2.49 ile 3.00-3.49 arasında 3.00-3.49 lehine
	2.01-2.49	61	3.88	.56			
	2.50-2.99	76	3.98	.64			
	3.00-3.49	66	4.20	.60			
	3.50-4.00	8	4.14	.60			
	Toplam	230	4.01	.62			

p<.05, PSAÖ: Psikolojik Sermaye Algıları Ölçeği

Tablo 5’de not ortalamasına göre farklılığın olup olmadığına ilişkin Anova sonuçları incelendiğinde, ölçeğin toplam puanı ile not ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir, $F(4, 225)=2.85$, $p<.05$. Tespit edilen anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen Tukey analizi sonuçları; 2.01-2.49 ile 3.00-3.49 arasında, 3.00-3.49 lehine bir farklılığı ortaya koymuştur. Bununla beraber, psikolojik dayanıklılık ile not ortalaması arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir $F(4, 225)=4.21$, $p<.05$. Analiz sonuçları anlamlı farklılığın 2.00 ve altı, 2.01-2.49 ile 3.00-3.49 arasında, 3.00-3.49 lehine olduğunu göstermektedir. Ancak; özyeterlilik $F(4, 225)=1.03$, $p>.05$, umut $F(4, 225)=2.11$, $p>.05$ ve iyimserlik $F(4, 225)=2.09$, $p>.05$ alt boyutları ile not ortalaması arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin psikolojik sermaye düzeylerini farklı değişkenlere göre incelemek amaçlanmıştır. Katılımcıların ölçekten elde ettikleri ortalama puan dikkate alındığında, psikolojik sermaye seviyelerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla beraber; katılımcıların cinsiyetlerinin ve öğrenim görmekte oldukları sınıf düzeyinin psikolojik sermaye düzeyine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen diğer bir değişken olan not ortalamasına göre ise ilgili değişken ile psikolojik sermaye düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve farklılığın not ortalaması yüksek katılımcıların lehine olduğu tespit edilmiştir.

Taş & Alpaslan (2020) üniversite öğrencileri ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında katılımcıların psikolojik sermaye düzeylerinin yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Yıldırım & Tösten (2020) de benzer sonuca ulaşmışlardır. Anık & Tösten'in (2019) psikolojik sermaye ve problem çözme arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, öğretmenlerin psikolojik sermayelerinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde araştırma sonuçlarını destekler nitelikte çalışmaların olduğu ifade edilebilir (Kahveci, Gülay & Bahadır, 2019; Kılıç, 2019; Tösten & Özgan, 2017; Wang, Chen & Hsu, 2014; Yalçın, 2019). Buna ek olarak, katılımcıların özyeterlilik alt boyutundan elde ettikleri ortalama puan kendilerine güvenen insanlar olduklarını düşündükleri, görevleri yerine getirebilmek için daha fazla çalışabilecekleri; umut alt boyutundan aldıkları ortalama puan yaşadıkları problemlerin olgunlaşmalarına katkı sağladığına inandıkları; psikolojik dayanıklılık alt boyutundan aldıkları ortalama puan zorlukların üstesinden gelebileceklerine inandıkları ve iyimserlik alt boyutundan aldıkları puan ortalaması ise yaşadıkları olaylara olumlu bakış açısıyla yaklaşabildikleri şeklinde ifade edilebilir.

Katılımcıların PSAÖ alt boyutları ve toplam puan ortalaması dikkate alındığında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Işıklı (2018) üniversite öğrencilerinin psikolojik sermaye düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını belirlemiştir. Cheung, Tang & Tang (2011) benzer şekilde katılımcıların cinsiyetleri ile psikolojik sermaye düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını belirlemiştir. Literatür incelendiğinde araştırma sonuçlarını destekleyen çalışmaların olduğu görülmektedir (Abbas & Raja, 2011; Avey, Luthans, Smith & Palmer, 2010; Karadal & Sungur, 2017). Ancak, literatürde farklı sonuçların olduğu çalışmalar da mevcuttur (Savur, 2013; Taş & Alparslan, 2020). Bu noktadan hareketle, cinsiyet değişkeni üzerinden psikolojik sermaye özelliğini açıklamanın tutarsızlık yaratacağı düşünülmektedir. Çünkü, psikolojik sermayenin cinsiyetten daha ziyade bireyin yaşayış biçimi, çevre ve kültürel özelliklerden etkilendiği öngörülmektedir.

Öğrenim görülen sınıf düzeyi değişkeni ile PSAÖ ve alt boyutlarının puan ortalamaları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Iştar Işıklı (2018) ile Kılınc & Kanayran (2020) araştırma sonuçlarını destekler nitelikte üniversite öğrencilerinin psikolojik sermaye düzeyinin sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığını belirlemişlerdir. Dolayısıyla, sınıf düzeyinin artmasının tek başına bireylerin psikolojik sermaye algıları üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı ifade edilebilir. Ancak; üniversite yaşamında eğitim süreci içinde bireyin katılım gösterebilme imkanına sahip olduğu kültürel etkinlikler, yeni bir çevreye uyum sağlayabilme becerisi, karşılaşılabilecek zorluklar ile mücadele ve akademik sorumluluk edinimlerinin psikolojik sermaye algılarını geliştirebileceği düşünülmektedir.

Buna ek olarak, katılımcıların not ortalamaları ile algılanan psikolojik sermaye ve psikolojik dayanıklılık arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bu farklılığın not ortalaması yüksek katılımcıların lehine olduğu tespit edilmiştir. Ağırkan & Kağan (2017) başarının psikolojik dayanıklılık özelliğini açıklamaya katkı sağladığını belirlemiştir. Allan, McKenna & Dominey (2013) akademik başarı ve psikolojik dayanıklılık ilişkisine dikkat çekerek konunun farklı değişkenlerle de alınması gerektiğini ifade etmiştir. Sakız & Aftab (2018) akademik başarı ve psikolojik dayanıklılığın önemli düzeyde ilişkili olduğunu ve sosyo-demografik faktörlerinde bu ilişkide etkili olduğunu belirlemiştir. Haynes (2005) de başarıya yönelik arzu ile psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiyi vurgulamıştır. Araştırma bulgularını destekler nitelikte çalışmaların da literatürde yer aldığı görülmektedir (Deb & Arona, 2012; Jafri, 2013; Johnson, Taasoobshirazi, Kestler & Cordova, 2014; Luthans, Luthans & Chaffin, 2019).

Psikolojik dayanıklılık bir anlamda; zorlu bir durumla karşılaşan kişilerin potansiyellerini en kısa zamanda yansıtabilmeleri ve yaşadıkları zorluklara benzer durumlarda daha olumlu bir süreci yaşayabilmelerini mümkün kılan özelliklerin elde edilmesiyle gerçekleşebilir (Freeman & Carson, 2006). Dolayısıyla akademik başarıya ulaşabilmek için bireyin kendisini geliştirmesi, bu zaman dilimi içinde elde ettiği tecrübelerinde psikolojik gelişime olumlu yansıdığı ifade edilebilir. Bu noktadan hareketle, katılımcıların akademik başarılarının psikolojik sermaye algılarına katkı sağladığı ifade edilebilir.

Bununla beraber araştırma sonuçları genel anlamda değerlendirildiğinde katılımcıların; kendilerine güvenen insanlar olduklarını düşündükleri, toplum içinde kendilerinden emin davranışlar sergiledikleri, hedeflerine ulaşabilecek yeteneğe sahip olduklarını düşündükleri, zorlukların üstesinden gelebileceklerine inandıkları, geleceğin umut verici olduğunu düşündükleri ve stresle başa çıkabilme becerisine sahip oldukları belirtilebilir. Konu ile ilgili araştırmaların derinlik kazanabilmesi adına ise farklı değişkenler kullanılarak üniversite öğrencileri örnekleme ve karma model ile desteklenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Abbas, M. & Raja, U. (2011). *Impact of psychological capital on innovative performance and job stress*. 14th International Business Research Conference, (28-30 April 2011), Dubai: United Arab Emirates.
- Ağırkan, M. & Kağan, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin değer yönelimleri ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 225-245. <https://doi.org/10.17556/erziefd.335063>
- Allan, J. F., McKenna, J. & Dominey, S. (2014). Degrees of resilience: profiling psychological resilience and prospective academic achievement in university inductees. *British Journal of Guidance & Counselling*, 42(1), 9-25. <https://doi.org/10.1080/03069885.2013.793784>
- Anık, S. & Tösten, R. (2019). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 332-342. <https://doi.org/10.17755/esosder.452850>
- Atilla, F. (2019). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik sermaye, sınıf bağlılığı ve okula yabancılaşma algıları arasındaki ilişkinin analizi*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Avey, J., Luthans, F., Smith, R. M. & Palmer, N. F. (2010). Impact of positive psychological capital on employee well-being overtime. *Journal of Occupational Health Psychology*, 15(1), 17-28. <https://doi.org/10.1037/a0016998>
- Beal, L., Stavros, J.M. & Cole, M. (2013). Effect of psychological capital and resistance to change on organizational citizenship behavior. *SA Journal of Industrial Psychology*, 39(2), 1-11. <https://hdl.handle.net/10520/EJC143330>
- Bogler, R. & Somech, A. (2019). Psychological capital, team resources and organizational citizenship behavior. *The Journal of psychology*, 153(8), 784-802. <https://doi.org/10.1080/00223980.2019.1614515>
- Cheung, F., Tang, C. S. & Tang, S. (2011). Psychological capital as a moderator between emotional labor, burnout, and job satisfaction among teachers in China. *International Journal of Stress Management*, 18(4), 348-371.
- Chuebang, P. & Baotham, S. (2011). Voluntary turnover intentions: effects on perceived organizational support and organizational commitment of thai employees in Rajabhat Universities. *Review of Business Research*, 11(3), 1-12.
- Deb, A. & Arora, M. (2012). Ergenlerde dayanıklılık ve akademik başarı. *Hindistan Uygulamalı Psikoloji Akademisi Dergisi*, 38 (1), 93-101.
- Eisenberger, R. & Neves, P., (2012). Management communication and employee performance: the contribution of perceived organizational support. *Human Performance*, 25(5), 452-464. <https://doi.org/10.1080/08959285.2012.721834>
- Freeman, D. H. & Carson, M. (2006). Developing workplace resilience: The role of the peer referral agent diffuser. *Journal of Workplace Behavioral Health*, 22(1), 113- 121. https://doi.org/10.1300/J490v22n01_08

- Goldsmith, A. H., Darity, W. & Veum, J. R. (1998). Race, cognitive skills, psychological capital and wages. *Review of Black Political Economy*, 26(2), 13-22. <https://doi.org/10.1007/s12114-998-1001-0>
- Gooty, J., Gavin, M., Johnson, P., Lance Frazier, M. & Snow, D. (2009). In the eyes of the beholder: Transformational leadership, positive psychological capital, and performance. *Journal of Leadership and Organizational Studies*, 15(4), 353-367. <https://doi.org/10.1177/1548051809332021>
- Güngör, N. B., & Kurtipek, S. (2020). Examining the effect of individual innovation level of students of sports sciences faculty on digital literacy with structural equation model. *Journal of Human Sciences*, 17(2), 756-767. <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.6021>
- Haynes, N. M. (2005). *Personalized leadership for effective schooling*. 10 Eylül 2021 tarihinde www.atdp.berkeley.edu/haynes_keynote_04.ppt adresinden elde edilmiştir.
- Ilies, R. & Judge, T.A. (2003). On the heritability of job satisfaction: The mediating role of personality. *Journal of Applied Psychology*, 88(4), 750-759. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.88.4.750>
- İştar Işıklı, E. (2018). Üniversite öğrencilerinde psikolojik sermaye: düzce ilinde bir alan araştırması. *Ekev Akademi Dergisi*, (73), 333-344.
- Jafri, H. (2013). A study of the relationship of psychological capital and students' performance. *Business Perspectives and Research*, 1(2), 9-16. <https://doi.org/10.1177/2278533720130202>
- Johnson, M. L., Taasobshirazi, G., Kestler, J. L. & Cordova, J. R. (2015). Models and messengers of resilience: A theoretical model of college students' resilience, regulatory strategy use, and academic achievement. *Educational Psychology*, 35(7), 869-885. <https://doi.org/10.1080/01443410.2014.893560>
- Kaçay, Z. & Güngör, N. B. (2020). The effect of positive psychological capital on work engagement. *Ambient Science*, 7(1), 323-327. <https://doi.org/10.21276/ambi.2020.07.sp1.ta13>
- Kahveci, G., Gülay, S.S. & Bahadır, E. (2019). Ortaöğretim öğretmenlerinin kayırmacılık algıları ile psikolojik sermaye düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 50(1), 167-197. <https://doi.org/10.21764/mauefd.429854>
- Karadal, H. & Sungur, F. (2017). Hizmet inovasyon davranışı ile psikolojik sermaye ve etik liderlik ilişkisinin incelenmesi: Adana örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı. 663-672.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar, ilkeler, terimler*. Nobel: Ankara.
- Kılıç, E. (2019). *Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algılarının bazı iş tutumları (iş performansı, iş tatmini, örgütsel bağlılık) üzerine etkilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Kılınç, E. & Kanayırın, B. (2020). İşletme fakültesi öğrencilerinin psikolojik sermaye düzeylerinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *International Journal of Management and Administration*, 4(7), 34-53. <https://doi.org/10.29064/ijma.661500>
- Koçak, R. D. & Temiz, Ü. (2016). Destekleyici örgüt iklimi ve psikolojik sermayenin yenilikçilik eğilimine etkisi: Görgül Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), 3330-3353.
- Luthans, F., Luthans, K.W. & Luthans, B.C., (2004). Positive psychological capital: beyond human and social capital. *Business Horizons*, 47(1), 45-50. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2003.11.007>
- Luthans, K. W., Luthans, B. C. & Chaffin, T. D. (2019). Refining grit in academic performance: The mediational role of psychological capital. *Journal of Management Education*, 43(1), 35-61. <https://doi.org/10.1177/1052562918804282>
- Luthans, F., Youseff, C. M. & Avolio, B. J. (2007). *Psychological capital: Developing the human competitive edge*. New York: Oxford University Press.
- Luthans, F., S.M., Norman, B.J., Avolio & Avey J.B. (2008). The mediating role of psychological capital in the supportive organizational climate employee performance relationship. *Journal of Organizational Behavior*, 29, 219-238. <https://doi.org/10.1002/job.507>
- Nelson, D. & Cooper, C. L. (2007). *Positive organizational behavior*. London, Sage Publication.
- Polatçı, S. (2011). *Psikolojik sermayenin performans üzerindeki etkisinde iş aile yayılımı ve psikolojik iyi oluşun rolü*. Doktora Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Sakız, H. & Aftab, R. (2019). Academic achievement and its relationships with psychological resilience and socio-demographic characteristics. *International Journal of School & Educational Psychology*, 7(4), 263-273. <https://doi.org/10.1080/21683603.2018.1446372>

- Savur, N. (2013). *Otantik liderlik ve çalışanların psikolojik sermayeleri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Karahisar Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı.
- Tabachnick, B. & Fidell, L. (2013). *Using multivariate statistics (sixth ed.)*. Pearson, Boston.
- Taş, M. A., & Alparslan, A. M. (2020). Kültürel değerler, psikolojik sermaye ve kariyer uyum yeteneği ilişkisine dair bir saha araştırması. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(Özel Sayı), 417-440. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.727535>
- Tösten, R. & Özgan, H. (2017). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerine ilişkin algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(62), 867-889. <https://doi.org/10.17755/esosder.306900>
- Uğur, O. A. (2021). The effect of mindful attention awareness level on digital literacy of sports science faculty students, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 569-588. [http:// https://doi.org/10.35826/ijetsar.329](http://https://doi.org/10.35826/ijetsar.329)
- Xu, J., Liu, Y. & Chung, B. (2017). Leader psychological capital and employee work engagement: The roles of employee psychological capital and team collectivism. *Leadership & Organization Development Journal*, 38(7), 969-985. <https://doi.org/10.1108/LODJ-05-2016-0126>
- Wang, J. H., Chen, Y. T. & Hsu, M. H. (2014). A case study on psychological capital and teaching effectiveness in elementary schools. *LACSIT International Journal of Engineering and Technology*, 6(4), 331-337.
- Yalçın, S. (2019). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeylerini incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 13-26. <https://doi.org/10.18037/ausbd.550238>
- Yıldırım, İ. & Tösten, R. (2020). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile mesleki adanmışlıklarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 10-17.

Extended English Summary

Introduction: Psychology has an important place when considering the general health status of the individual. The increase in scientific research in the field of psychology, the fact that societies have gained an important knowledge on this subject and that it has developed as an application area over time have contributed to the examination of psychology from a broad perspective. The concept of psychological capital can also be expressed as a phenomenon that is examined and developing under this roof. Polatçı (2011) defines psychological capital as “the ability of an individual to successfully add economic, human and social capital to the organization for the purpose of productivity”. In general terms, psychological capital can also be expressed as the positive development of an individual's psychology (Luthans, Youssef & Avolio, 2007). Nelson & Cooper (2007); Being subjective and positive, being beyond the concept of human and social capital, being calculable based on theory and research, being dynamic thanks to its developable feature and contributing to productivity. People's commitment to the institutions they work for, being satisfied while fulfilling their duties, and not having the idea of leaving the institution are among the factors that improve performance and increase productivity (Yıldırım & Tösten, 2020). Because the productivity of the employees; It is also related to the positive psychological characteristics of the capital created by the cognitive abilities that affect the quality and quantity of the work that emerges as a result of the education and experience (Goldsmith, Darity & Weum, 1998). The positive psychology of the employees enables them to perform better by affecting their characteristics such as willingness and helpfulness (Ilies & Judge, 2003). However, considering educational paradigms, it is important to be able to adapt to the changing world order. Being able to keep up with the developing technologies and using these technologies in the field of education is also related to the innovation tendency of the individual. In this context, it is emphasized as a necessity for the individual to have a high level of psychological capital to develop the innovative tendency (Koçak & Temiz, 2016) and it has been stated that it can be carried forward with practices in the education process (Luthans, Luthans & Luthans, 2004). For this reason, the aim of the research is to examine the psychological capital of physical education and sports teacher candidates, which are important stakeholders of the education process, with different variables.

Methodology: In this descriptive study, which aims to examine the psychological capital level of physical education and sports teachers, scanning model was used. The study group of the research consists of 230 participants, 105 female and 125 male studying at the Department of Physical Education and Sports Teaching at two different state universities. Psychological Capital Perceptions Scale developed by Atilla (2019) was used as a data collection tool (PCPS), it has a 5-point likert structure and consists of 17 items in total. However, the scale has a 4 sub-dimension structure. These sub-dimensions are self-efficacy, hope, resilience and optimism. In the light of the findings, parametric tests were used for the analysis of the data. T-test was used to compare the scale scores with gender, and the One-Way ANOVA test was used to compare with grade and grade point average. The analyzes in the study were carried out using the SPSS 22.0 package program and the Excel database.

Findings and Discussion: In this study, it was aimed to examine the psychological capital levels of physical education and sports teachers according to different variables. Considering the average score obtained by the participants from the scale, it was concluded that the psychological capital levels were high. With this, It was determined that the gender of the participants and the level of their education did not differ according to the psychological capital level. According to the grade point average, another variable examined within the scope of the research, it was determined that there was a significant difference between the related variable and the level of psychological capital, and the difference was in favor of the participants with a high-grade point average. Taş & Alpaslan (2020) in their study with university students determined that the psychological capital levels of the participants were high. Yıldırım & Tösten (2020) similarly found that the psychological capital of the participants was at a high level. In Anık & Tösten's (2019) study examining the relationship between psychological capital and problem solving, it is seen that teachers' psychological capital is at a high level. When the literature is examined, it can be stated that there are studies supporting the research results (Kahveci, Gülay & Bahadır, 2019; Kılıç, 2019; Tösten & Özgan, 2017; Wang, Chen & Hsu, 2014; Yalçın, 2019). In addition, the average score obtained by the participants from the self-efficacy sub-dimension is that they think that they are self-confident people, that they can work harder to fulfill their tasks; they believed that the average score they got from the hope sub-dimension contributed to the maturation of the problems they experienced; The average score they get from the psychological resilience sub-dimension can be expressed as they believe they can overcome the difficulties and the average score they get from the optimism sub-dimension can be expressed as they can approach the events they have experienced with a positive perspective. In addition, it was determined that there was a significant difference between the grade averages of the participants and the perceived psychological capital and psychological resilience, and this difference was in favor of the participants with high grade point averages. Ağırkan & Kağan (2017) determined that success contributes to explaining the psychological resilience feature. Allan, McKenna & Dominey (2013) drew attention to the relationship between academic achievement and psychological resilience and stated that the subject should be taken with different variables. Chios & Aftab (2018) determined that academic achievement and resilience were significantly related and socio-demographic factors were effective in this relationship. It is seen that there are studies supporting the research findings in the literature (Deb & Arona, 2012; Jafri, 2013; Johnson, Taasobshirazi, Kestler & Cordova, 2014; Luthans, Luthans & Chaffin, 2019). Psychological resilience in a sense; It can be achieved by acquiring the characteristics that enable people who encounter a difficult situation to reflect their potential as soon as possible and to experience a more positive process in situations similar to the difficulties they have experienced (Freeman & Carson, 2006). Therefore, it can be stated that the individual's self-development in order to achieve academic success contributes to psychological development in the experiences he has gained in this time period. From this point of view, it can be stated that the academic achievements of the participants contribute to their perceptions of psychological capital. Also, when the research results are evaluated in general terms, the participants; It can be stated that they think that they are self-confident people, they behave confidently in society, they think that they have the ability to reach their goals, they believe that they can overcome difficulties, they think that the future is promising and they have the ability to cope with stress.